

UGOVOR O OSIGURANJU IMOVINE

Bašić, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:392121>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-04**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

UGOVOR O OSIGURANJU IMOVINE

Mentor:

Dr.sc. Ratko Brnabić

Student:

Ana Bašić

Split, rujan, 2016.

SADRŽAJ:

1.UVOD	5
1.1.Predmet istraživanja i ciljevi rada.....	5
1.2.Metode rada	5
1.3.Struktura rada.....	5
2. TEORIJSKI DIO.....	6
2.1.Pravo osiguranja	6
2.1.1.Statusno pravo osiguranja	7
2.1.2.Pravo posredovanja i zastupanja u osiguranju	7
2.1.3.Ugovorno(imovinsko) pravo	7
2.2. Sklapanje ugovora o osiguranju	7
2.3. Stranke ugovora o osiguranju	8
2.3.1. Ugovaratelj osiguranja	8
2.3.2. Osiguratelj	8
2.3.3. Osiguranik	8
2.3.4. Korisnik osiguranja	9
2.4. Pravna vrela ugovora o osiguranju	9
2.4.1. Zakonska pravna vrela	9
2.4.2. Autonomna pravna vrela	10
2.5. Osigurani slučaj.....	10
2.5.1. Pojam osiguranom slučaja.....	11
2.5.2. Pojam osiguranom rizika.....	11
2.5.3. Ništetnost ugovora o osiguranju.....	12
2.6. Polica i druge isprave o osiguranju	13

2.6.1. Isprave o osiguranju	13
2.6.2. Obvezni sastojci police osiguranja	14
2.6.3. Vrste police osiguranja	14
2.6.3.2. Polica po naredbi	15
2.6.3.3. Polica na donositelja	15
2.6.3.4. Polica za račun koga se tiče	15
2.7. Interes osiguranja	15
2.7.1. Pravilo o interesu osiguranja	16
2.8. Svrha osiguranja imovine	16
2.8.1. Pravna i ekonomska svrha sklapanja ugovora o osiguranju	17
2.8.2. Načelo naknade štete	17
2.8.3. Visina pretrpljene štete gornja je granica obveze osiguratelja	19
2.8.4. Sporazumno utvrđena vrijednost osiguranog predmeta	20
2.9. Sprječavanje osiguranog slučaja i spašavanje	21
2.9.1. Dužnost poduzimanja mjera za sprječavanje ili smanjenje štete	21
2.9.2. Naknada osiguranikovih troškova spašavanja	22
2.9.3. Smanjenje obveze osiguratelja u slučaju propusta osiguranika	22
2.9.4. Prepuštanje oštećene osigurane stvari	22
2.9.4.1. Institut napuštanja u osiguranju imovine	22
2.9.5. Propast stvari zbog događaja koji nije predviđen u polici	23
2.9.5.1. Prestanak ugovora zbog propasti osigurane stvari	23
2.9.6. Nadosiguranje	24
2.9.7. Naknadno smanjenje vrijednosti	25
2.9.8. Višestruko i dvostruko osiguranje	25
2.9.9. Suosiguranje	25
ZAKLJUČAK	27
LITERATURA	28

SAŽETAK	36
SUMMARY	37

1.UVOD

1.1.Predmet istraživanja i ciljevi rada

Predmet završnog rada je imovina odnosno uvjeti, način i provođenje njenog osiguranja. Osiguranje pruža sigurnost svim zainteresiranim čiji imovinski ili tjelesni integritet može biti ugrožen. Između mnogih osiguranja ovoga puta biti će naglasak prvenstveno na osiguranju imovine. Ugovor o osiguranju imovine može sklopiti svaka osoba koja ima neki opravdani interes na predmetu osiguranja.

Ciljevi ovoga rada su analiziranje samog osiguranja počevši od bitnih odredbi općenitog osiguranja i glavnih pojmova preko općih uvjeta sklapanja ugovora, sudionika i obveza u tom odnosu do konačne razrade samog osiguranja imovine odnosno njegove svrhe.

1.2.Metode rada

Metoda rada se temelji na korištenju stručne literature na izabranu temu ugovor o osiguranju imovine, citiranje izvadaka iz pravnih časopisa odnosno korištenja dostupnih tradicionalnih izvora te dopuštenih internetskih stranica. Koristit će se metoda deskripcije, metoda analize, komparativna metoda, metoda sinteze uz pomoć kojih će biti opisane pojave, procesi ili na neki način usporediti slične stvari koje su uz to vezane.

1.3.Struktura rada

Završni rad je podijeljen na tri glavna dijela.

Prvi dio rada čine uvod u kojem su opisani predmet i cilj rada, metode koje će se koristiti te sama struktura rada.

Drugi dio čini teorijski dio rada u kojem će se pobliže objasniti pojam ugovora o osiguranju imovine, pojam osiguranog slučaja, temelji za osiguranje imovine, isprave o osiguranju, pravila o sklapanju ugovora, obveze ugovorenih strana (ugovaratelja i osiguranika), rizik, police i druge isprave, nadosiguranje, višestruko osiguranje.

Treći dio, kao posljednji dio rada se odnosi na izvođenje zaključka na temelju provedenog istraživanja uz potkrijepljene primjere te sažetak i korištena literatura.

2. TEORIJSKI DIO

Ugovorom o osiguranju obvezuje ugovaratelju osiguranja isplatiti osiguraniku ili korisniku osiguranja osigurninu nastane osigurani slučaj, a ugovaratelj osiguranja se obvezuje osiguratelju platiti premiju osiguranja.

Osiguranje je gospodarska djelatnost u se pruža sigurnost svima zainteresiranim čiji imovinski interesi ili tjelesni integritet mogu biti ugroženi djelovanjem raznolikih opasnosti. Ta se zaštita ostvaruje sklapanjem ugovora o osiguranju. Pravni poslovi vezani za osiguranje nazivaju se poslovima osiguranja.¹

Poslovi osiguranja su:

- a) sklapanje i ispunjavanje ugovora o osiguranju i reosiguranju
- b) poslovi preventive
- c) poslovi posredovanja, zastupanja, snimanja rizika, procjena šteta i drugi poslovi osiguranja(čl. 2. Zakona o osiguranju-dalje: ZOS).

Osiguranje se može promatrati s različitih aspekata među kojima su u pogledu ekonomskog, organizacijskog, tehničkog, sociološkog i pravnog motrišta.

2.1.Pravo osiguranja

Pravo osiguranja je skup pravnih normi što se odnose na gospodarsku djelatnost osiguranja. Pravo osiguranja u korpusu trgovačkog prava čini relativno samostalnu cjelinu.

Sastoji se od:

- a) statusnog prava osiguranja(prava osiguravajućih društava)
- b) prava posredovanja i zastupanja u osiguranju(posredničko osiguravateljno pravo)
- c) ugovornog (imovinskog) prava osiguranja²

¹ <https://www.google.hr/#q=osiguranje+wikipedia>

² čl.921.ugovoreni obvezni odnos

2.1.1. Statusno pravo osiguranja

Statusno pravo predstavlja skup pravnih pravila koja se bave pitanjima pravnog položaja, statusa čovjeka u društvu. Toj problematici rimski pravници pridaju veliku pažnju i daju mu veliki značaj. Gaj i Justinijan ovu materiju stavljaju u uvodna poglavlja Institucija. Statusno pravo uređuje statusni položaj, organizacijske oblike i uvjete za osnivanje društva za osiguranje. Norme statusnog prava sadržane su u Zakonu o osiguranju.

2.1.2. Pravo posredovanja i zastupanja u osiguranju

Pravo posredovanja i zastupanja u osiguranju uređuje statusni položaj posrednika (brokera) i zastupnika, uvjete za bavljenje tom djelatnošću, pravni položaj pri sklapanju ugovora o osiguranju i odgovornost posrednika i zastupnika. Posredovanje i zastupanje je uređeno Zakonom o posredovanju i zastupanju u osiguranju.

2.1.3. Ugovorno (imovinsko) pravo

Ugovorno (imovinsko) pravo uređuje obveznopravni odnos iz ugovora o osiguranju. Povijesno su se u osnovi formirale tri skupine pravnih normi koje u sustavu imovinskog prava čine posebne pravne cjeline sa specifičnim pravnim obilježjima: osiguranje imovine (osiguranje imovine u užem smislu i osiguranje od odgovornosti), pomorsko osiguranje i osiguranje osoba (osiguranje života i osiguranje od nesretnog slučaja).

2.2. Sklapanje ugovora o osiguranju

Sklapanjem ugovora o osiguranju zasniva se obveznopravni odnos, pa ugovor o osiguranju pripada u ugovore obveznog prava. Sklapanje ugovora nastaje obveza ispunjenja ugovorom predviđenih činidbi uzajamno za obje ugovorne stranke. Svaka od ugovornih strana se javlja kao i vjerovnik i dužnik.³ Osiguravatelj je obvezan isplatiti osigurninu u zamjenu za plaćenu premiju osiguranja. Prava i obveze stranaka mogu proizlaziti iz ugovora ili propisa. Sklapanjem ugovora nastaju pravne posljedice koje se propisane imovinskim (ugovornim) pravom osiguranja. Osiguranje se tijekom povijesnog razvoj pojmovno i sadržajno definiralo kao pravni posao s vlastitim pravnim obilježjima. Ta obilježja ga čine različitim od pravnih zbog čega je u svim suvremenim pravnim sustavima ugovor o osiguranju uređen kao poseban tipičan pravni posao.

³ Odsjek 27. Zakon o obveznim odnosima

2.3. Stranke ugovora o osiguranju

Među stranke ugovora o osiguranju spadaju:

- ugovaratelj osiguranja
- osiguratelj
- osiguranik
- korisnik osiguranja.

2.3.1. Ugovaratelj osiguranja

Ugovaratelj osiguranja je osoba koja u svoje ime sklapa ugovor s osigurateljem. Ugovarateljem osiguranja ne smatra se osoba koja je ugovor sklopila u ime i za račun svog vlastodavca. Ugovaratelj osiguranja prema osiguratelju ima samostalna prava i obveze neovisno o pravima i obvezama osiguranika. Ugovaratelj osiguranja dužan je ispuniti sve obveze koje padaju na njegov teret kao npr. platiti premiju osiguranja, prijaviti sve važne okolnosti pri sklapanju ugovora i dr.⁴Kada dođe do propusta ugovaratelja osiguranja pri sklapanju ugovora oni padaju na teret osobe u čiju je korist osiguranje sklopljeno. Ugovaratelj osiguranja može biti svaka poslovno sposobna osoba. Ako dođe do nastanka štete pokrivena osiguranjem u ugovornom su odnosu osiguratelj i osiguranik.

2.3.2. Osiguratelj

Osiguratelj je osoba koja se ugovorom o osiguranju obvezuje ugovaratelju osiguranja da će osiguraniku ili korisniku osigurana isplatiti osigurninu ili na neki drugi način ispuniti svoju ugovornu obvezu ako dođe do osiguranog slučaja. Osiguratelj ima obvezu izdavanja polica, isplatu naknade za štetu. Za bavljenje poslovima osiguranja moraju se ispuniti uvjeti propisani statusnim pravom osiguranja i pribaviti suglasnost nadležnog tijela.

2.3.3. Osiguranik

Osiguranik je osoba čija je imovina ili imovinski interes predmet osiguranja, pri čemu osiguranik i osiguratelj mogu biti ista osoba, osim kod osiguranja na tuđi račun. Kod dobrovoljnih dodatnih mirovinskih osiguranja je osiguranik osoba, od čije smrti, zdravstvenih

⁴ Vilim Gorenc (2005.): Komentar zakona o obveznim odnosima str.1368.

poteškoća ili umirovljenja ovisi isplata svote osiguranja. U odštetnim osiguranjima osiguranik može biti samo osoba koja očekuje da će imati opravdani materijalni interes da ne nastupi osigurani slučaj.

2.3.4. Korisnik osiguranja

Korisnik osiguranja je fizička ili pravna osoba kojoj osiguratelj prema ugovoru dužan isplatiti osigurninu ili na drugi način ispuniti svoju ugovornu obvezu. Korisnik osiguranja je pravna ili fizička osoba koja ima pravo na naknadu temeljem ugovora o osiguranju ako nastupi osigurani slučaj. Korisnik osiguranja može biti i osoba koja nije stranka iz ugovora o osiguranju. Potreba za razlikovanjem pojma osiguranik i korisnik osiguranja javlja se u osiguranjima sklopljenim za tuđi račun. Tada pojam korisnik osiguranja označuje treću osobu kojoj je osiguratelj dužan isplatiti osigurninu, a koja je različita od osobe ugovaratelja osiguranja obveznopravna obilježja ugovora o osiguranju.

2.4. Pravna vrela ugovora o osiguranju

Mogu se podijeliti na :

- zakonska
- autonomna

2.4.1. Zakonska pravna vrela

Ugovor o osiguranju u našem je pravnom sustavu zakonski odredbe Odsjeka 27. ZOO-a, koji nosi naslov "Ugovor o osiguranju" primjenjuju se na sve vrste osiguranja osim na osiguranja koja sam zakon isključuje iz primjene, kao i osiguranja koja su uređena posebnim zakonima (opširnije, kom, k čl. 923., infra). ZOO posebno uređuje osiguranje imovine i osiguranje osoba. Za ta osiguranja Zakon sadrži zajedničke i posebne odredbe. Osiguranje odgovornosti uređeno je unutar osiguranja imovine. Pod pojmom osiguranje osobazakon razumijeva osiguranje života i osiguranje od nesretnog slučaja. Odredbe ZOO a ugovoru o osiguranju prisilno su pravne naravi uz ograničenu mogućnost odstupanja od zakonskih odredaba (opširnije, kom. k čl. 924., infra odredbe ZOO-a izravno se primjenjuju na sve odnose koji su tim zakonom uređeni. riječima, za sve institute koje postoji specifična pravna

norma u Odsjeku 27. ZOO-a ne primjenjuju se supsidijarna pravna vrela. Kao pravno vrelo pravnog posla javljaju se i međunarodni sporazumi kojima je pristupila Republika Hrvatska što je npr. bio tzv. Londonski sporazum Multilateralni sporazum o jamstvu između nacionalnih ureda(MGA), a od 1. srpnja 2003. tzv. Kretski sporazum(o međunarodnom sustavu zelene karte).⁵

2.4.2. Autonomna pravna vrela

U autonomna pravna vrela spadaju:

- uvjeti osiguranja
- običaji
- ugovorne klauzule
- termini

Dio su autonomnog trgovačkog prava i njihova primjena počiva na anatomiji volje stranaka. Uvjeti osiguranja pravno su opći uvjeti poslovanja osiguratelja. Ugovor o osiguranju jest ugovor po pristupanju i ima sve značajke formularnih ugovora. Sklapanje ugovora o osiguranju uz ispunjenje potrebnih pretpostavki, uvjeti osiguranja postaju dijelom njegova sadržaja. Uvjeti osiguranja u pravilu su poziv na stavljanje ponude a ne opća ponuda. S obzirom na njihov sadržaj i područje primjene mogu biti opći i posebni, S pravno tehničkog stajališta i načina njihove uporabe, uvjeti osiguranja mogu biti:

- opći uvjeti osiguranja
- tipski ugovori
- adhezijski ugovori
- ugovorne klauzule

2.5. Osigurani slučaj

(1) Osigurani slučaj je događaj prouzročen osiguranim rizikom

(2) Rizik koji je obuhvaćen osiguranjem(osigurani rizik) mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovaratelja osiguranja ili osiguranika.

⁵ Odsjek 27. ZOO Ugovor o osiguranju

(3) Ugovor o osiguranju je ništetan ako je u trenutku njegova sklapanja već nastao osigurani slučaj, ili je taj bio u nastupanju, ili je bilo izvjesno da će nastupiti, ili je već tada bila prestala mogućnost da on nastane.

(4) Ali ako je ugovoreno da će osiguranjem biti obuhvaćeno određeno razdoblje koje prethodi sklapanju ugovora, ugovor će biti ništetan samo ako je u trenutku njegova sklapanja zainteresiranoj strani bilo poznato da se osigurani slučaj već dogodio, odnosno da je već tada bila otpala mogućnost da se on dogodi.

2.5.1. Pojam osiguranom slučaja

Dok je osigurani rizik budući neizvjesni događaj, osigurani je slučaj već ostvareni događaj. Osigurani je slučaj događaj prouzročen osiguranim rizikom, koji ima za posljedicu gubitak ili oštećenje osiguranog predmeta, a kod osiguranja osoba tjelesnu ozljedu ili smrt ili u osiguranju života događaj kada se ispune ugovorom predviđene pretpostavke, npr. doživjeti određenu dob. Iz toga proizlazi da svaki neizvjesni događaj koji je prouzročio gubitak oštećenje osiguranog predmeta nije osigurani slučaj. Osigurani je slučaj samo onaj događaj koji je prouzročen osiguranim rizikom. Kod osiguranja od rizika požara npr. osiguratelj je u obvezi samo za štete koje je pretrpio osiguranik zbog ostvarenja rizika požara, a ne i za štete prouzročene olujom. ⁶U odštetnim osiguranjima mogućnost realizacije rizika mora biti neizvjesna. U osiguranju života, ostvarenje osiguranog slučaja može biti izvjesno, ali je nepoznato vrijeme nastanka (npr. doživotno osiguranje za slučaj smrti, doživljenje određene dobi). Tada je osiguratelj obveza na isplatu osigurnine vremenski neodređena, ali dospijeva nastankom događaja. Dok se ne ostvari osigurani slučaj, osiguratelj nije ni u kakvoj obvezi prema osiguraniku.

2.5.2. Pojam osiguranom rizika

Osigurani je rizik jako bitan element ugovora o osiguranju. To je budući neizvjesni događaj. Može se još reći da su to opasnosti pokrivenne ugovorom. Međutim pojam osigurani rizik treba razlikovati od pojma osigurani slučaj. Osigurani slučaj je događaj nastao ostvarenjem osiguranog rizika. Osigurani slučaj nije budući neizvjesni događaj, nego događaj koji se već ostvario. Osigurani rizik prema osiguranoj šteti predstavlja njezin uzrok. Relevantni su samo oni uzroci koji su osigurani. Sklapanjem ugovora o osiguranju osiguratelj preuzima na sebe snošenje štetnih posljedica ostvarenja osiguranog rizika. Osiguranjem nisu pokrivenne štete

⁶ <http://www.erevija.org/articl.php?id=65>

nastale od ne- osiguranih rizika ili rizika isključenih iz osiguranja.⁷ Zakonski pojam osiguranog rizika obilježavaju bitni elementi:

- mora biti budući
- mora biti neizvjestan
- mora biti nezavisan od isključive volje osiguranika ili ugovaratelja osiguranja

2.5.3. Ništetnost ugovora o osiguranju

U st. 3. ovoga članka propisane su pravne posljedice nepostojanja uvjeta predviđenih u st. 1. i 2. ovoga članka. Ugovor o osiguranju prema samom je zakonu ništetan ako je u trenutku njegova sklapanja osigurani slučaj:

- već nastao
- bio u nastupanju
- bilo izvjesno da će nastupiti
- prestala mogućnost da on nastane.

Opće odredbe ZOO-a o ništetnosti i poništenju ugovora o osiguranju odnose se i na ugovor o obveznom osiguranju korisnika odnosno vlasnika motornog vozila.⁸

Ugovor o kasko osiguranju ništetan je ako je u trenutku njegova sklapanja već bio nastao osigurani slučaj. Iznimka 1. i ovoga članka. Ugovorom o osiguranju stranke mogu obuhvatiti i stanovito razdoblje koje prethodi sklapanju ugovora. Takva je praksa uobičajena u pomorskom osiguranju, ali je moguć u imovine. Prema st. 4. ovoga članka, u takvu će slučaju ugovor biti ništetan samo ako njegova sklapanja osiguraniku ili korisniku osiguranja bilo poznato da se osigurani već uopće ne postoji mogućnost da se osigurani slučaj ostvari. U suprotnom, ugovor će biti pravno valjan i osiguratelj će biti obvezan naknaditi štetu koja je nastala prije perfekcije ugovora.

⁷Vilim Gorenc (2005.): Komentar zakona o obveznim odnosima str.1374.

⁸Čl.922 VS,Rev-3402/83 PSP 24/94

2.6. Polica i druge isprave o osiguranju

(1) U polici moraju biti navedeni ugovorne strane, osigurana osoba odnosno osigurana stvar ili drugi predmet osiguranja, rizik obuhvaćen osiguranjem, trajanje osiguranja i vrijeme pokrića, iznos osiguranja ili da je osiguranje neograničeno, premija ili doprinos(ulog), nadnevak izdavanja police i potpisi ugovornih strana.

(2) Polica osiguranja može biti privremeno zamijenjena listom pokrića ili drugom ispravom o osiguranju u koju se unose bitni sastojci ugovora.

(3) Osiguratelj je dužan upozoriti ugovaratelja osiguranja da su opći ili posebni uvjeti osiguranja sastavni dio ugovora i predati mu njihov tekst, ako ti uvjeti nisu već otisnuti na polici.

(4) Ispunjenje obveze iz stavka 3. ovoga članka mora biti navedeno na polici

(5) U slučaju neslaganja neke odredbe općih ili posebnih uvjeta i odredbe police primijenit će se odredba u slučaju neslaganja neke odredbe primijenit će se pisan odredba, a u slučaju neslaganja ovih s rukopisnom odredbom, pri će se rukopisna odredba.

(6) Prema sporazumu ugovornih strana polica može glasiti na ime određene osobe, naredbi, na donositelja ili za račun koga se to tiče.⁹

2.6.1. Isprave o osiguranju

Polica osiguranja- sklapanje ugovora o osiguranju redovito prati izdavanje neke od uobičajenih isprava o osiguranju, neovisno o tome je li izdavanje takve isprave uvjet nastanka i valjanosti ugovora ili nije. Osnovni su oblici isprava o osiguranju:

-polica osiguranja

-list pokrića

-potvrda o sklopljenom ugovoru o osiguranju.

Time lista mogućih isprava o osiguranju nije iscrpljena. Redovita i najvažnija isprava o osiguranju je polica osiguranja. Riječ polica dolazi od latinske riječi policeri znači obećavati, a osiguratelj se policom obvezuje ispu ugovornu obvezu. Polica osiguranja može biti u papirnatom ili elektroničkom ugovoru. Prema ZOO-u, osiguranja se izdaje nakon trenutka

⁹Vilim Gorenc (2005.): Komentar zakona o obveznim odnosima str.1386. ČL 926

perfekcije ugovora. Njezino izdavanje nije uvjet nastanka i valjanosti ugovora. Policu osiguranja ispostavlja, ali je potpisuju obje stranke. Policu možemo definirati kao ispravu, potpisanu od stranaka, koja potvrđuje postojanje i sadržaj ugovora, pa znači pisani dokaz o ugovoru.

2.6.2. Obvezni sastojci police osiguranja

Zakonom o obveznim odnosima je propisano koje sastojke policia osiguranja mora sadržavati. Prema st. 1. ovoga članka, to su ovi sastojci:

- ugovorne strane(osiguratelj i ugovaratelj osiguranja)
- osigurana osoba i osigurana stvar odnosno neki drugi osigurani predmet
- osigurani rizik
- trajanje osiguranja i vrijeme pokrića
- iznos osiguranja(osigurana svota) ili da je osiguranje neograničeno
- premija osiguranja ili doprinos(ulog)
- nadnevak izdavanja police i potpisi ugovornih strana.

Sadržaj police osiguranja mora biti sukladan sklopljenom ugovoru. Stranke obvezuje i ono što su ugovorile, a što nije uneseno u policu, ako nije u suprotnosti sa sadržajem police. Osiguratelj nije ovlašten jednostrano pri ispostavljanju police mijenjati elemente dogovorena sadržaja ugovora. Npr. povećati dogovorenu premijsku stopu. Odstupanja od ugovorena sadržaja ne obvezuju ugovaratelja, od nosno osiguranika. Ali kada su obje stranke potpisale policu koju je pripremio osiguratelj ona obvezuje obje stranke i tek je iznimno moguće pobijati njezin sadržaj. Nepostojanje jedne ili više propisanih sastojaka u polici ne čini ugovor o osiguranju pravno nevaljanim, budući da ispostavljanje police osiguranja nema učinak za nastanak i valjanost ugovora o osiguranju. Ugovor postoji i bez police.

2.6.3. Vrste police osiguranja

Polica može glasiti:

- na ime određene osobe
- po naredbi
- na donositelja
- za račun koga se to tiče

2.6.3.1. Polica na ime

Polica na ime je polica u kojoj je osiguranik poimenično označen. Primjenjuje se u svim vrstama osiguranja.

2.6.3.2. Polica po naredbi

Policom po naredbi osiguranik određuje po naredbi ugovaratelja osiguranja ili osiguranika. Primjenjuje se u imovinskim osiguranjima i u osiguranju života.

2.6.3.3. Polica na donositelja

Prema polici na donositelja osiguranik je osoba koja predstavlja policu osiguratelju. Polica po naredbi s bjanko indosamentom, polica je na donositelja. Primjenjuje se u imovinskim osiguranjima, a njezina je primjena ključna u osiguranju života.

2.6.3.4. Polica za račun koga se tiče

Polica za račun koga se tiče je polica za račun treće neodređene osobe. Ispostavlja se u okolnostima kada pri sklapanju ugovora nije poznato koja će osoba u trenutku ostvarenja osiguranog slučaja imati interes na osiguranom predmetu. Ista su joj pravna svojstva kao i police na donositelja. Pretpostavlja se da je osiguranje za račun neodređene osobe sklopljeno za račun osobe koja u trenutku nastupanja osiguranog slučaja ima interes na osiguranom predmetu, odnosno ima svojstvo osiguranika.

2.7. Interes osiguranja

(1) Ugovor o osiguranju imovine može sklopiti svaka osoba ili se može sklopiti u korist svake osobe koja ima opravdani interes na predmetu osiguranja.

(2) Osiguranik može biti samo osoba koja ima ili očekuje da će imati opravdani interes da ne nastane osiguran slučaj, jer bi inače pretrpjela neki materijalni gubitak.

(3) osiguranik može zahtijevati naknadu nastale štete pokrivena osiguranjem samo ako je imao pravno dopušten materijalni interes na osiguranom predmetu u trenutku nastupanja osiguranog slučaja.¹⁰

¹⁰Vilim Gorenc (2005.): Komentar zakona o obveznim odnosima čl 948. str.1435

2.7.1. Pravilo o interesu osiguranja

Temeljno je pravilo suvremenog imovinskog osiguranja da prava iz osiguranja mogu ostvarivati samo osobe koje su u trenutku nastanka štete imale interes na osiguranom predmetu. Time se primjenjuje načelo naknade štete kao temeljno načelo pravnog posla imovinskih osiguranja. Osoba koja nije materijalno zainteresirana da se ne ostvari osigurani slučaj, nema interes za osiguranje. Taj interes označujemo pojmom interes osiguranja s gledišta mogućnosti sklapanja ugovora o osiguranju pojmom osigurljivinteres.¹¹Opravdanje za primjenu toga pravila u odštetnim osiguranjima, kao uostalom i načela naknade štete općenito, proizlazi iz javnog interesa da se osiguranje ne pretvori u igru na sreću i okladu, te da osiguranik ne bude potaknut ili doveden u kušnju da namjerno prouzroči štetu sa svrhom da ostvari naknadu iz osiguranja. Zato u osiguranju postoji opća zabrana sklapanja ugovora o okladi ili igri na sreću. Kada ne bi postojala zainteresiranost neke osobe da ne nastane osigurani slučaj, bila bi riječ o okladi ili igri na sreću.

2.8. Svrha osiguranja imovine

(1) osiguranjem imovine osigurava se naknada za štetu koja bi se dogodila u imovini osiguranika zbog nastupanja osiguranog slučaja.

(2)Iznos osigurnine ne može biti veći od štete koju je osiguranik pretrpio nastupanjem osiguranog slučaja

(3) Kod osiguranja usjeva i plodova i ostalih proizvoda zemlje iznos ali u vrijeme ubiranja, ako nije drugačije ugovoreno.

(4) Pravovaljane su odredbe ugovora kojima se naknada ograničuje na manji iznos od iznosa štete.

(5) Pri utvrđivanju visine štete uzima se u obzir izmakli dobitak samo ako je to ugovoreno

(6) Ako se u tijeku i razdoblja osiguranja ostvari više osiguranih slučajeva jedan za drugim osigurnina za svaki od njih određuje se i isplaćuje u potpunosti s obzirom na cijeli iznos osiguranja, bez njegova umanjenja za iznos prije isplaćenih naknada u tom razdoblju.

¹¹ http://www.poslovniforum.hr/zakoni/zakon_o_obveznim_odnosima/

(7) Ako je ugovorom o osiguranju vrijednost osigurane stvari sporazumno utvrđena (ugovorena vrijednost), osigurnina se određuje prema toj vrijednosti.¹²

2.8.1. Pravna i ekonomska svrha sklapanja ugovora o osiguranju

Pravna i ekonomska svrha sklapanja ugovora o osiguranju. Pravna i ekonomska svrha sklapanja ugovora o osiguranju imovine sadržana je u osnovnoj osigurateljevoj ugovorom preuzetoj obvezi da će osiguraniku ili korisniku osiguranja isplatiti naknadu za štetu (osigurninu) ili na drugi način ispuniti svoju ugovornu obvezu ako se ostvari osigurani slučaj. U imovinskim je osiguranjima ugovor po svojoj pravnoj naravi ugovor o naknadi štete samo u granicama onoga što je ugovoreno ili propisano. Ugovor o osiguranju neće uvijek imati za rezultat potpunu naknadu štete, ali se odšteta uvijek temelji na ugovoru. Zato je ugovor pravilnije označavati kao ugovor o naknadi za štetu, a naknadu iz osiguranja naknada za štetu ili osigurninu, a ne naknada štete. To temeljno pravno ugovora o osiguranju ocrtavaju i objašnjavaju načelo naknade štete i načelo osigurljivog interesa koje proizlazi iz načela naknade štete. Ta su dva načela u međusobnom uzajamnom odnosu, međusobno se objašnjavaju i uvjetuju. Zato ih u provedbi odredaba ugovora treba uzimati u njihovu uzajamnom i ukupnom značenju.

2.8.2. Načelo naknade štete

Načelo naknade štete temeljno je načelo pravnog posla osiguranja. Na tom je načelu u potpunosti utemeljen i odnos iz osiguranja, pa kriterij za prosudbu prava i obveza ugovornih stranaka, posebice prava na naknadu iz osiguranja. Primjenom načela naknade štete osigurava se s klapa ugovora o osiguranju i određuje njegova pravna fizionomija kao ugovora o naknadi za štetu. Načelo naknade štete primjenjuje se u svim osiguranjima neovisno o tome je li riječ imovine, pomorskom osiguranju ili osiguranju od odgovornosti. Ne primjenjuje se u osiguranju osoba osiguranja. Način i opseg primjene toga načela određen je pravom osiguranja, a njegova je primjena osigurana kogentnim zakonskim normama.¹³ Ono po prirodu ugovorne obveze na i pruža kriterije za određivanje opsega i visine te obveze. Dva su bitna obilježja načela naknade štete:

¹²Vilim Gorenc (2005.): Komentar zakona o obveznim odnosima čl 949. str.1439

¹³Vilim Gorenc (2005.): Ugovoreni obvezni odnosi čl 949. str.1440.

a) naknadu iz osiguranja može ostvariti samo osiguranog slučaja pretrpjela materijalni je zbog nastanak gubitak.

b) osiguranik ne može ostvariti veći iznos naknade od iznosa štete koju je pretrpio ostvarenjem osiguranog slučaja.

Dva su osnovna razloga koji opravdavaju primjenu načela naknade štete:

a) opasnost namjernog prouzrokovanja štete kada bi se dopustilo da naknada iz osiguranja može biti veća od stvarno pretrpljene štete.

b) opasnost da se zbog neizvjesnosti ostvarenja rizika, na što se ne može voljno utjecati, osiguranje pretvori u igru na sreću i okladu, što nije izvorna uloga i smisao osiguranja kao trgovačkopravnog posla.

U primjeni načela naknade štete, postojanje štete osnovna je pretpostavka za ostvarivanje prava na naknadu iz osiguranja. Osoba koja potražuje iz osiguranja mora pretrpjeti materijalni gubitak. Drugim riječima, nastankom osiguranog slučaja mora biti povrijeđen njezin int u odnosu na osigurani predmet. Posljedica mora biti, kao i kod postojanja štete općenito, umanjeње imovine zainteresirane osobe ili sprječavanje njezina povećanja. Šteta se može manifestirati u obliku gubitka ili oštećenja osiguranog predmeta ili u obliku izmakle koristi.

Brojni su pravni učinci i instituti prava osiguranja koji proizlaze iz načela na naknade štete¹⁴, kao što su:

- načelo osigurljivog interesa

- ugovor o osiguranju ne može biti ugovor o igri na sreću

- neopravdano nadosiguranje

-osiguranik ne može ostvariti dobitak provođenjem osiguranja kod više osiguratelja(dvostruko osiguranje)

¹⁴Vilim Gorenc (2005.): Komentar zakona o obveznim odnosima. Str.1441.

-osiguranik ne može ostvariti dvostruku naknadu: jednom od osiguratelja a drugi put od osobe odgovorne za štetu(postoji zabrana kumuliranja naknada iz osiguranja i obveznog odnosa odgovornosti za štetu).

- napuštanje osiguranog predmeta

- subrogacija osiguratelja.

U provedbi načela naknade štete javljaju se ova specifična pitanja:

-pravna osnova ugovorne dužnosti osiguratelja na naknadu štete

-način naknade štete

-opseg i visina naknade

-ostali pravni učinci primijene načela naknade štete (zabrana kumuliranja naknada, napuštanje osiguranog predmeta, višestruko osiguranje, subrogacija)

-osigurljiv interes kao bitan element svojstva osiguranika

2.8.3. Visina pretrpljene štete gornja je granica obveze osiguratelja

Temeljni je kriterij za određivanje visine naknade iz osiguranja visina pretrpljene štete. U st. 2. ovoga članka propisano je osnovno pravilo sto proizlazi iz načela naknade štete: Iznos osigurnine ne može biti veći od štete koju je osiguranik pretrpio nastupanjem osiguranog slučaja. Ako je osigurana svota veća od iznosa štete, iz osiguranja se isplaćuje naknada u visini pretrpljene štete, a ne u visini osigurane svote. Iznos naknade koju je osiguratelj obvezan isplatiti ne može biti veća od stvarne štete koju je osiguranik pretrpio na osiguranoj imovini, neovisno o tome što je svota osiguranja veća od stvarne štete.¹⁵

Štetne posljedice ostvarenja osiguranog slučaja utvrđuju se prema stanju u trenutku nastanka samo one štete koje kao neposredna posljedica ostvarenja osiguranih rizika. Šteta se može javiti u obliku:

- gubitka

¹⁵Zakon o obveznim odnosima stavka 6. čl.949.

- oštećenja
- troškova
- odgovornosti prema trećima

Vrijednost štete za određivanje naknade iz osiguranja utvrđuje se prema specifičnim kriterijima prava osiguranja, koji mogu biti ugovoreni ili propisani. Opće je pravno načelo da oštećeni ne može ostvariti veću naknadu od vrijednosti pretrpljene štete, pa se ne može ostvariti korist od činjenice što se ostvario osigurani slučaj. Ako osiguranik ostvari naknadu iz osiguranja, on gubi pravo potraživati naknadu štete od osobe odgovorne za štetu i, obrnuto, ako osiguranik dobije potpunu naknadu od osobe odgovorne za štetu, ne može ostvariti još jednu naknadu iz osiguranja. Za sve eventualno ostvarene iznose od trećih osoba, umanjit će se naknada iz osiguranja.

2.8.4. Sporazumno utvrđena vrijednost osiguranog predmeta

Stranke pri sklapanju ugovora o osiguranju mogu sporazumno utvrditi vrijednost na koju se sklapa osiguranje. Ta se vrijednost naziva ugovorena vrijednost a police s naznačenom ugovorenom vrijednošću nazivaju se valutirane police. Kada vrijednost osiguranog predmeta nije sporazumno utvrđena, govorimo o nevalutiranim ili netaksiranim policama.

Nevalutirane police osim osigurane svote ne moraju sadržavati i oznaku stvarne vrijednosti osiguranog predmeta. Ovisno o tome je li vrijednost osiguranog predmeta ugovorena ili nije, pravo osiguranja poznaje dva sustava za određivanje vrijednosti osiguranog predmeta mjerodavne za obračun štete:

- ugovorena vrijednost

- neugovorena vrijednost

Ugovorena vrijednost osiguranog predmeta navedena u ugovoru ili polici osiguranja obvezuje obje ugovorne stranke. Ta je vrijednost mjerodavna za utvrđivanje obveze iz osiguranja. U st. 7. ovoga članka izričito je navedeno da se osigurina određuje prema toj vrijednosti. Ako je ugovoreno da osigurana stvar ima vrijednost navedenu u ugovoru, ta je vrijednost mjerodavna i konačna za obje ugovorne stranke bez naknadne provjere.¹⁶ Naknada za štetu se određuje

¹⁶<http://www.iusinfo.hr/DailyContent/Topical.aspx?id=15528>

prema ugovorenoj vrijednosti, neovisno o tome odgovara li taj iznos stvarno pretrpljenoj šteti ili ne. Osiguratelj je mogao osporiti ugovorenu vrijednost:

a) ako je ugovorena vrijednost znatno veća od stvarne vrijednosti

b) za prekoračenje stvarne vrijednosti ne postoji opravdani razlog. Takvo je rješenje za osiguranje imovine predviđeno nekim usporednopravnim sustavima

2.9. Sprječavanje osiguranog slučaja i spašavanje

(1) osiguranik je dužan poduzeti propisane, ugovorene i sve ostale razborite mjere potrebne da se spriječi nastanak osiguranog slučaja, a ako osigurani slučaj nastupi, dužan je poduzeti sve što je razborito i u njegovoj moći da se ograniče njegove štetne posljedice.

(2) Osiguratelj je dužan naknaditi troškove, gubitke, a i druge štete prouzročene pokušajem da se ukloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, te pokušajem da se ograniče njegove štetne posljedice, pa i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspjeha, pod pretpostavkom da je postupljeno u skladu s odredbom stavka 1. ovoga članka ili po nalogu, odnosno uz suglasnost osiguratelja.

(3) osiguratelj je dužan dati tu naknadu čak i ako ona zajedno s naknadom štete od osiguranog slučaja prelazi iznos osiguranja

(4) Ako osiguranik ne ispuni svoju obvezu sprječavanja osiguranog slučaja ili obvezu spašavanja, a za to nema opravdanja, obveza osiguratelja smanjuje se za onoliko za koliko je nastala šteta veća zbog toga neispunjenja.

2.9.1. Dužnost poduzimanja mjera za sprječavanje ili smanjenje štete

Osnovna je dužnost osiguranika da za vrijeme dok traje osiguranje pažnjom dobrog gospodarstvenika vodi brigu o osiguranom predmetu. Primjena toga načela u uvjetima ostvarenja osiguranog slučaja ogleda se u dužnosti osiguranika poduzimati mjere kako bi se izbjegle ili smanjile štete. Osiguranik je dužan poduzeti propisane, ugovorene i sve ostale razborite mjere potrebne da se spriječi nastanak osiguranog slučaja. Temeljno načelo naknade štete, prema kojem se naknadom štete imovina, odnosno materijalna situacija oštećene osobe mora dovesti u stanje kakvo je bilo prije nastanka štete, ne uklanja obveze oštećenika da i sam nastoji smanjiti štetu.

2.9.2. Naknada osiguranikovih troškova spašavanja

Specifičnost je ovih vrsta troškova u odnosu na druge oblike tome što ih poduzima sam misao je njihova priznavanja iz osiguranja tome što se osiguranik želi potaknuti na to da poduzima radnje spašavanja jer su one krajnjoj liniji usmjerene osiguranja predmeta interesu osiguratelja. Zbog toga za njihovo priznanje iz vrijede posebna pravila. Osiguratelj je dužan naknaditi troškove, gubitke, a i druge štete prouzročene pokušajem:

- a) da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja
- b) da se ograniče njegove štetne posljedice.¹⁷

Osiguratelja tereti dužnost naknade troškova čak i u slučaju da su pokušaji ostali bez uspjeha. To je jedna od bitnih značajki osiguranja ovih troškova i u pravilu vrijedi za sva imovinska osiguranja. U tome postoji suglasnost usporednopravnih sustava.

2.9.3. Smanjenje obveze osiguratelja u slučaju propusta osiguranika

Obveza osiguratelja se smanjuje za onoliko koliko se šteta povećala zbog neispunjenja propisane dužnosti. To je svojevrsan oblik naknade štete u korist osiguratelja. Za primjenu odredaba ovog stavka potrebno je da se ispune ovi uvjeti:¹⁸

- da postoji propust osiguranika
- da je došlo do povećanja štete u odnosu na normalne okolnosti
- da postoji uzročna veza između propusta i povećanja štete

2.9.4. Prepuštanje oštećene osigurane stvari

Ako nije drugačije ugovoreno, osiguranik nema pravo da nakon nastanka osiguranog slučaja prepusti osiguratelju oštećenu stvar i da od njega zahtijeva isplatu punog iznosa osiguranja.

2.9.4.1. Institut napuštanja u osiguranju imovine

Institut napuštanja oštećenog osiguranog predmeta u korist osiguratelja u osiguranju se imovine primjenjuje samo ako je to izričito ugovoreno. Prema odredbama ovoga članka,

¹⁷Vilim Gorenc (2005.): Komentar zakona o obveznim odnosima. 1448.

¹⁸Ugovorni obvezni odnosi čl.951. st4.

osiguranik nema pravo da nakon nastupanja osiguranog slučaja prepusti osiguratelju oštećenu stvar i da od njega zahtijeva isplatu punog iznosa osiguranja, osim ako nije drugačije ugovoreno.¹⁹ Drugim riječima, spašeni dijelovi uništenih, odnosno oštećenih stvari ostaju osiguraniku, pa osiguratelj redovito vrijednost tih stvari uračunava u konačan obračun štete. Da u tom pogledu ne bi bilo nikakve dvojbe, standardni uvjeti za osiguranje imovine u tom pogledu sadrže nedvosmislene odredbe. Odredba prema kojoj osiguranik nema pravo prepustiti osiguratelju oštećenu stvar i od njega zahtijevati isplatu pune svote osiguranja ne odnosi se na slučajeve iz obveznog osiguranja vlasnika ili korisnika motornog vozila, već samo na slučajeve ugovornog osiguranja.

2.9.5. Propast stvari zbog događaja koji nije predviđen u polici

(1) Ako osigurana stvar ili stvar u vezi s čijom je uporabom sklopljeno osiguranje od odgovornosti propadne za razdoblja osiguranja zbog nekog događaja koji nije predviđen u ugovoru o osiguranju, ugovor prestaje vrijediti danom njezine propasti, a osiguratelj je dužan vratiti ugovaratelju osiguranja dio premije razmjerno preostalom vremenu trajanja osiguranja.

(2) Kad jedna od više stvari obuhvaćenih jednim ugovorom propadne zbog nekog događaja koji nije predviđen u ugovoru, osiguranje ostaje na snazi i dalje glede ostalih stvari uz potrebne izmjene zbog smanjenja predmeta osiguranja.

2.9.5.1. Prestanak ugovora zbog propasti osigurane stvari

Propast osigurane stvari može biti posljedica:

- nastanka osiguranog slučaja
- uzroka koji nije obuhvaćen osiguranjem ili je ugovorom isključen iz osiguranja.

Ako je do propasti osigurane stvari došlo zbog osiguranog rizika nastao je osigurani slučaj. Osiguratelj je tada obvezan naknaditi štetu u visini osigurane svote. S obzirom na stvar u odnosu na koju je sklopljeno osiguranje više ne postoji, prestaje i pravni odnos iz osiguranja. Tada ugovor o osiguranju prestaje. To je jedan od izvanrednih načina prestanka ugovora o

¹⁹<http://www.institutzaosiguranje.hr/hr/>

osiguranju. Osiguratelj ima pravo na premiju za ugovoreno razdoblje osiguranja. U pogledu pravnih posljedica Zakonom su predviđene dvije situacije:²⁰

- osigurana je jedna stvar i ona pro padne
- osigurano je više stvari a propadne samo jedna

Ako osigurana stvar ili stvar u vezi s čijom je uporabom sklopljeno osiguranje od odgovornosti propadne za razdoblja osiguranja zbog nekog događaja koji nije predviđen u ugovoru o osiguranju, ugovor prestaje vrijediti danom njezine propasti. Razlog je isti kao i u slučaju propasti stvari zbog osiguranih rizika. Pravne posljedice u odnosu na premiju osiguranja nisu iste u oba ta slučaja.

2.9.6. Nadosiguranje

(1) Ako se pri sklapanju ugovora jedna strana posluži prijevarom i tako ugovori iznos osiguranja veći od stvarne vrijednosti osigurane stvari, druga strana može zahtijevati poništenje ugovora.

(2) U slučaju poništenja ugovora osiguratelj ima pravo zadržati i naplatiti premije za razdoblje do dana podnošenja zahtjeva za poništenje ugovora, ali je u obvezi plaćanja osigurnine do stvarne vrijednosti osigurane stvari, ako do toga dana nastupi osigurani slučaj.

(3) Ako je ugovoreni iznos osiguranja veći od vrijednosti osigurane stvari, a pri tome nijedna strana nije postupila nesavjesno, ugovor ostaje na snazi, iznos osiguranja se snižava do iznosa stvarne vrijednosti osigura- ne stvari, a premije se razmjerno smanjuju.

U imovinskim osiguranjima tri su temeljna kriterija za određivanje visine naknade iz osiguranja:

- visina pretrpljene štete
- visina osigurane svote
- vrijednost osiguranog predmeta.

²⁰Vilim Gorenc (2005.): Komentar zakona o obveznim odnosima. Str.1451.

Ti se kriteriji ne primjenjuju posebno svaki za sebe, neovisno o učincima drugih kriterija, pa valja promatrati međusobni su odnos učinaka njihove primjene. Osiguranje se može provesti na stvarnu vrijednost, na veću ili manju vrijednost od vrijednosti osiguranog predmeta. Isto tako osigurana svota može biti jednaka, veća ili manja od vrijednosti osiguranog predmeta koja je dogovorno utvrđena u ugovoru o osiguranju. Ako je osiguranje provedeno na stvarnu vrijednost govorimo o punom osiguranju.

2.9.7. Naknadno smanjenje vrijednosti

Ako se osigurana vrijednost smanji za trajanja osiguranja, svaka ugovorna strana ima pravo na odgovarajuće sniženje osiguranog iznosa premije, počevši od dana kad je svoj zahtjev za sniženje priopćila drugoj strani. Vrijednost se osigurane stvari dok osiguranje traje može iz različitih razloga smanjiti. U takvom slučaju osigurana svota više ne odgovara stvarnoj vrijednosti osiguranih stvari, pa su one praktično nadosigurane. Činjenica nadosiguranjadaje svakoj strani pravo na sniženje osiguranog iznosa i premije. Sniženje ne nastupa automatski. Za sniženje je potrebno drugoj strani postaviti takav zahtjev. Sniženje se računa od dana kad je jedna strana svoj zahtjev priopćila drugoj strani.

2.9.8. Višestruko i dvostruko osiguranje

Pod pojmom višestruko osiguranje ZOO razumijeva slučaj kad je neka stvar osigurana kod dva ili više osiguratelja od istog rizika, za isti interes, za isto vrijeme i za istog osiguranika, a zbroj osiguranih iznosa ne prelazi vrijednost stvari. U takvom slučaju svaki osiguratelj odgovara za ispunjenje punosti obveza nastalih iz ugovora koje je on sklopio. Ovdje je riječ o potpuno samostalnim i međusobno pravno odvojenim ugovorima. Isto bi načelo vrijedilo i da nije normiran.²¹ZOO izrazom dvostruko osiguranje označuje zapravo višestruko osiguranje pri kojem zbroj osiguranih iznosa prelazi vrijednost osigurane stvari. U pogledu pravnih posljedica Zakon razlikuje je li ugovaratelj osiguranja pri sklapanju ugovora postupao:

- savjesno
- nesavjesno

2.9.9. Suosiguranje

Kad je ugovor o osiguranju sklopljen s više osiguratelja koji su se sporazumjeli o zajedničkom snošenju i raspodjeli rizika, svaki osiguratelj naznačen u polici osiguranja

²¹Vilim Gorenc (2005.): Komentar zakona o obveznim odnosima. Čl.958. str. 1460

odgovara osiguraniku za potpunu naknadu. Suosiguranje je jedan od oblika. Izravnanje rizika u kojem se ugovor o osiguranju sklapa s dva ili više osiguratelja koji su se sporazumjeli o zajedničkom snošenju i raspodjeli rizika.²² Suosiguranjem više osiguratelja sudjeluje u osiguranju istog osiguranog predmeta, od istih rizika, za isto vrijeme i u korist istog osiguranika. Dva su osnovna sustava odgovornosti osiguratelja za isplatu osigurnine:

- a) svaki osiguratelj naznačen u polici osiguranja, bez obzira na visinu svog udjela, odgovara osiguraniku za potpunu naknadu
- b) svaki osiguratelj naznačen u polici dužan je naknaditi štetu samo razmjerno svome udjelu.

²²<http://www.internetdict.com/hr/>

ZAKLJUČAK

Iz svega iznesenog može se sagledati koje su osnovne značajke imovine, njena osiguranja odnosno ugovora o osiguranju imovine i njezine funkcije u pravnom prometu. Ugovorom o osiguranju obvezuje ugovaratelju osiguranja isplatiti osiguraniku ili korisniku osiguranja osigurninu nastane osigurani slučaj, a ugovaratelj osiguranja se obvezuje osiguratelju platiti premiju osiguranja.

Osiguranje je kompleksna aktivnost usmjerena na čuvanje dobara i obnovu oštećene imovine, Osiguranje ima i psihološki efekt odnosno stvara osjećaj sigurnosti, uvjerenja da ih štetni događaji neće oštetiti ili suviše oštetiti. Osiguranje se zasniva na iskustvu da se neke pojave u prirodi i društvu događaju izuzetno, ali se ipak događaju. Osiguranje uključuje i preventivne mjere, zbog toga su osiguratelji dužni pri utvrđivanju pojma osiguranja, odnosno prilikom zaključivanja ugovora sa osiguranicima, predvidjeti i mjere koje imaju svrhu otklanjanje uzroka i smanjenja šteta.

Temeljno je pravilo suvremenog imovinskog osiguranja da prava iz osiguranja mogu ostvarivati samo osobe koje su u trenutku nastanka štete imale interes na osiguranom predmetu. Time se primjenjuje načelo naknade štete kao temeljno načelo pravnog posla imovinskih osiguranja.

Osigurani je slučaj događaj prouzročen osiguranim rizikom, koji ima za posljedicu gubitak ili oštećenje osiguranog predmeta, a kod osiguranja osoba tjelesnu ozljedu ili smrt ili u osiguranju života događaj kada se ispune ugovorom predviđene pretpostavke, npr. doživjeti određenu dob. Iz toga proizlazi da svaki neizvjesni događaj koji je prouzročio gubitak oštećenje osiguranog predmeta nije osigurani slučaj. Osigurani je slučaj samo onaj događaj koji je prouzročen osiguranim rizikom.

Ovim završnim radom prikazala sam uz korištenje raznih izvora, te interpretacije određenih pravnih akata značenje samog osiguranja, odnosno ugovora o osiguranju imovine (temelja za sklapanje, sudionika).

LITERATURA

1. Vilim Gorenc (2005.): Komentar zakona o obveznim odnosima
2. Narodne novine: Zakon o obveznim odnosima
3. Berislav Natijević (2007.): Osiguranje u praksi

Web izvori:

1. <http://www.zakon.hr/z/75/Zakon-o-obveznim-odnosima>
2. <http://www.institutzaosiguranje.hr/hr/>
3. <http://www.iusinfo.hr/DailyContent/Topical.aspx?id=15528>
4. <http://www.internetdict.com/hr/>
5. http://www.poslovniforum.hr/zakoni/zakon_o_obveznim_odnosima/

POLICA OSIGURANJA IMOVINE
broj 11 - 1010147350

UGOVARATELJ: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

OSIGURANIK: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

MJESTO OSIGURANJA: **21000 SPLIT, OSJEČKA 11**

Zamjena police br.: **P11 1010125190**

Višegodišnje osiguranje počinje **13.05.2000 00:00** i traje **do 13.05.2010 00:00**

Cjenik: **Civil-provalna krađa i razbojstvo**

Premija **dospijeva** na naplatu svako godine dana **13.05.**

RB.	PREDMET OSIGURANJA	OSIG. SVOTA (EUR)	P. STOPA%	PREMIJA(EUR)
	Od rizika provalne krađe i razbojstva osigurava se:			
1.	Cjelokupna oprema i inventar na I RIZIK	3.000,00	18,700	56,10
	UKUPNO	3.000,00		56,10

Premija bez poreza za vrijeme
od **13.05.2007** do **13.05.2008**
plaća se u slijedećim rokovima

Rata	Iznos rate u EUR	Dospijeće
1.	14,49	14.06.2007
2.	12,00	12.08.2007
3.	12,00	12.11.2007
4.	12,00	12.02.2008

UKUPNO	56,10	
Popust za višegodišnje osiguranje (-10,00%)	5,61	
UKUPNO	50,49	
Porez	0,00%	0,00
ZA NAPLATU	50,49	

SASTAVNI DIJELOVI UGOVORA O OSIGURANJU

- UIO3 Opći uvjeti za osiguranje imovine
- UIKR3 Uvjeti za osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojstva

**Ugovaratelj potpisom police potvrđuje primitak
navedenih sastavnih dijelova Ugovora o osiguranju.**

1212

Za osiguratelja

Split, 14.06.07

Mjesto i datum

Ugovaratelj osiguranja

POLICA OSIGURANJA IMOVINE
broj 11 - 1010147349

UGOVARATELJ: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

OSIGURANIK: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

MJESTO OSIGURANJA: **RAZNA**

Zamjena police br.: **P11 1010125196**

Višegodišnje osiguranje počinje **13.05.2002 00:00** i traje **do 13.05.2010 00:00**

Cjenik: **Opća odgovornost**

Premija dopijeva na naplatu svake godine dana **13.05.**

RB.	PREDMET OSIGURANJA	LIMIT POKRIĆA (EUR)	PREMIJA(EUR)
1.	Osiguranje opće odgovornosti za štete prema trećim osobama uz limit pokrića od 25.000.- EUR po jednom štetovnom događaju. Ostvareni UP za 2006.god. 4.000.000.- EUR	25.000,00	1.448,00
2.	Osiguranje od odgovornosti poslodavca prema vlastitim djelatnicima uz limit pokrića od 25.000 EUR po štetovnom događaju - Neto platni fond u 2006.god. iznosi 380.000 EUR	25.000,00	714,40
UKUPNO			2.162,40

Premija bez poreza za vrijeme
od **13.05.2007** do **13.05.2008**
plaća se u sljedećim rokovima

Rata	Iznos rate u EUR	Dospijeće
1.	488,16	14.06.2007
2.	486,00	12.08.2007
3.	486,00	12.11.2007
4.	486,00	12.02.2008

UKUPNO		2.162,40
Popust za višegodišnje osiguranje (-10,00%)	-	216,24
UKUPNO		1.946,16
Porez	0,00%	0,00
ZA NAPLATU		1.946,16

SASTAVNI DIJELOVI UGOVORA O OSIGURANJU

- UIO3 Opći uvjeti za osiguranje imovine
- UIOD3 Uvjeti za osiguranje od odgovornosti

**Ugovaratelj potpisom police potvrđuje primitak
navedenih sastavnih dijelova Ugovora o osiguranju.**

1212

Za osiguratelja

Split, 14.06.07

Mjesto i datum

Ugovaratelj osiguranja

POLICA OSIGURANJA IMOVINE
broj 11 - 1010147347

UGOVARATELJ: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

OSIGURANIK: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

MJESTO OSIGURANJA: **21000 SPLIT, PC KOTEKS, MATICE**
HRVATSKE 1

Zamjena police br.: **P11 1010125215**

Višegodišnje osiguranje počinje **13.05.2000 00:00** i traje **do 13.05.2010 00:00**

Cjenik: **Civil-provalna krađa i**
razbojstvo

Premija dospijeva na naplatu svake godine dana **13.05.**

RB.	PREDMET OSIGURANJA	OSIG. SVOTA (EUR)	P. STOPA%	PREMIJA(EUR)
	Od rizika provalne krađe osigurava se:			
1.	Oprema na I RIZIK	5.100,00	18,700	95,37
	1. Popust za nazočnost čuvara izvan radnog vremena (-20,00%)			- 19,07
2.	Zalihe robe na I RIZIK	20.000,00	29,700	594,00
	1. Popust za nazočnost čuvara izvan radnog vremena (-20,00%)			- 118,80
3.	Novac i druge vrijednosti u zaključanoj željeznoj blagajni	25.000,00	2,970	74,25
	1. Popust za nazočnost čuvara izvan radnog vremena (-20,00%)			- 14,85
4.	Novac za vrijeme manipulacije na blagajni (3 uplatno-isplatna mjesta) od rizika razbojstva 3 x 3.333.-EUR	10.000,00	24,750	247,50
5.	Novac za vrijeme prijenosa i prijevoza PC KOTEKS-FINA-PC KOTEKS s uključenim rizikom prometne nezgode	10.000,00	3,300	33,00
	UKUPNO	70.100,00		891,40

Premija bez poreza za vrijeme
od **13.05.2007** do **13.05.2008**
plaća se u slijedećim rokovima

Rata	Iznos rate u EUR	Dospijeće
1.	202,26	14.06.2007
2.	200,00	12.08.2007
3.	200,00	12.11.2007
4.	200,00	12.02.2008

UKUPNO		891,40
Popust za višegodišnje osiguranje (-10,00%)	-	89,14
UKUPNO		802,26
Porez	0,00%	0,00
ZA NAPLATU		802,26

SASTAVNI DIJELOVI UGOVORA O OSIGURANJU

- UIO3 Opći uvjeti za osiguranje imovine
- UIKR3 Uvjeti za osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojstva

Ugovaratelj potpisom police potvrđuje primitak
navedenih sastavnih dijelova Ugovora o osiguranju.

1212

ZAGREB

Za osiguratelja

Split, 14.06.07

Mjesto i datum

Ugovaratelj osiguranja

POLICA OSIGURANJA IMOVINE
broj 11 - 1010147346

UGOVARATELJ: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

OSIGURANIK: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

MJESTO OSIGURANJA: **21000 SPLIT, PC KOTEKS, MATICE**
HRVATSKE 1

Zamjena police br.: **P11 1010125216**

Cjenik: **Industrija-lom stroja**

Višegodišnje osiguranje počinje **13.05.2000 00:00** i traje **do 13.05.2010 00:00**

Premija dospijeva na naplatu svake godine dana **13.05.**

RB.	PREDMET OSIGURANJA	OSIG. SVOTA (EUR)	P. STOPA%	PREMIJA(EUR)
	Od rizika loma stroja osigurava se:			
1.	Oprema prema prilogu	28.632,35	9,000	257,69
	1. Doplatk za otkup amortizacije kod djel.šteta (35,00%)			90,19
	2. Doplatk za isključenje odbitne franšize (30,00%)			104,36
UKUPNO		28.632,35		452,25

Premija bez poreza za vrijeme
od **13.05.2007** do **13.05.2008**
plaća se u slijedećim rokovima

Rata	Iznos rate u EUR	Dospijeće
1.	104,02	14.06.2007
2.	101,00	12.08.2007
3.	101,00	12.11.2007
4.	101,00	12.02.2008

UKUPNO		452,25
Popust za višegodišnje osiguranje (-10,00%)	-	45,22
UKUPNO		407,03
Porez	0,00%	0,00
ZA NAPLATU		407,03

SASTAVNI DIJELOVI UGOVORA O OSIGURANJU

- UIO3 Opći uvjeti za osiguranje imovine
- UIL2 Uvjeti za osiguranje strojeva od loma i nekih drugih opasnosti

**Ugovaratelj potpisom police potvrđuje primitak
navedenih sastavnih dijelova Ugovora o osiguranju.**

1212

ZAGREB

Za osiguratelja

Split, 14.06.07

Mjesto i datum

Ugovaratelj osiguranja

POLICA OSIGURANJA IMOVINE
broj 11 - 1010147345

UGOVARATELJ: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

OSIGURANIK: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

MJESTO OSIGURANJA: **21000 SPLIT, PC KOTEKS, MATICE**
HRVATSKE 1

Zamjena police br.: **P11 1010125213**

Cjenik: **Civil-požar**

Višegodišnje osiguranje počinje **13.05.2000 00:00** i traje **do 13.05.2010 00:00**

Premija dospijeva na naplatu svake godine dana **13.05.**

RB.	PREDMET OSIGURANJA	OSIG. SVOTA (EUR)	P. STOPA%	PREMIJA(EUR)
	Od rizika požara i nekih dr. opasnosti osigurava se:			
1.	Novac u zaključanoj željeznoj kasi	20.000,00	3,750	75,00
	1. Popust za autom.pokazivanje mjesta požara vezano za vatrogas (-15,00%)			- 11,25
2.	Oprema AOP-a	28.632,35	0,900	25,77
	1. Popust za autom.pokazivanje mjesta požara vezano za vatrogas (-15,00%)			- 3,87
3.	Zalihe mješovite robe	800.000,00	0,900	720,00
	1. Popust za autom.pokazivanje mjesta požara vezano za vatrogas (-15,00%)			- 108,00
4.	Inventar	102.258,38	0,900	92,03
	1. Popust za autom.pokazivanje mjesta požara vezano za vatrogas (-15,00%)			- 13,80
5.	DO-za poplavu,bujice i visoke vode na I RIZIK za: 1)opremu 10.000 EUR 2)zalihe robe 18.000 EUR	28.000,00	3,750	105,00
6.	DO-za izljev vode iz vodovodnih i kanalizacionih cijevi na I RIZIK za: 1)opremu 10.000 EUR 2)zalihe robe 18.000 EUR	28.000,00	7,500	210,00
	UKUPNO OSNOVNE OPASNOSTI	950.890,73		775,88
	UKUPNO DOPUNSKE OPASNOSTI	56.000,00		315,00
	UKUPNO			1.090,88

Premija bez poreza za vrijeme
od **13.05.2007** do **13.05.2008**
plaća se u slijedećim rokovima

Rata	Iznos rate u EUR	Dospijeće
1.	246,79	14.06.2007
2.	245,00	12.08.2007
3.	245,00	12.11.2007
4.	245,00	12.02.2008

UKUPNO	1.090,88	
Popust za višegodišnje osiguranje (-10,00%)	- 109,09	
UKUPNO	981,79	
Porez	0,00%	0,00
ZA NAPLATU	981,79	

SASTAVNI DIJELOVI UGOVORA O OSIGURANJU

- UIO3 Opći uvjeti za osiguranje imovine
- UIP2 Uvjeti za osiguranje od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti

**Ugovaratelj potpisom police potvrđuje primitak
navedenih sastavnih dijelova Ugovora o osiguranju.**

1212

Za osiguratelja

Split, 14.06.07

Mjesto i datum

Ugovaratelj osiguranja

POLICA OSIGURANJA IMOVINE
broj 11 - 1010147344

Priloženo

UGOVARATELJ: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

OSIGURANIK: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

MJESTO OSIGURANJA: **21000 SPLIT, OSJEČKA 11**

Zamjena police br.: **P11 1010125192**

Višegodišnje osiguranje počinje **13.05.2000 00:00** i traje **do 13.05.2010 00:00**

Cjenik: **Civil-požar**

Premija dospijeva na naplatu svake godine dana **13.05.**

RB.	PREDMET OSIGURANJA	OSIG. SVOTA (EUR)	P. STOPA%	PREMIJA(EUR)
Od rizika požara i nekih dr. opasnosti osigurava se:				
1.	Oprema i inventar - ukupno	15.000,00	0,600	9,00
2.	Izjev vode iz vodovodnih i kanalizacijskih cijevi na i RIZIK za st. 1	500,00	7,500	3,75
UKUPNO OSNOVNE OPASNOSTI		15.000,00		9,00
UKUPNO DOPUNSKE OPASNOSTI		500,00		3,75
UKUPNO				12,75

Premija bez poreza za vrijeme
od **13.05.2007** do **13.05.2008**
plaća se u slijedećim rokovima

Rata	Iznos rate u EUR	Dospijeće
1.	3,97	14.06.2007
2.	2,50	12.08.2007
3.	2,50	12.11.2007
4.	2,50	12.02.2008

UKUPNO		12,75
Popust za višegodišnje osiguranje (-10,00%)	-	1,28
UKUPNO		11,47
Porez	0,00%	0,00
ZA NAPLATU		11,47

SASTAVNI DIJELOVI UGOVORA O OSIGURANJU

- UIO3 Opći uvjeti za osiguranje imovine
- UIP2 Uvjeti za osiguranje od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti

**Ugovaratelj potpisom police potvrđuje primitak
navedenih sastavnih dijelova Ugovora o osiguranju.**

1212

Za osiguratelja

Split, 14.06.07

Mjesto i datum

Ugovaratelj osiguranja

POLICA OSIGURANJA IMOVINE
broj 11 - 1010147343

Spec

UGOVARATELJ: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

OSIGURANIK: **EUROSHOP D.O.O.**
21000 SPLIT, OSJEČKA 11

Matični broj: **1046772**

MJESTO OSIGURANJA: **20270 VELA LUKA, ULICA 47 BR. 53**

Zamjena police br.: **P11 1010125198**

Višegodišnje osiguranje počinje **13.05.2000 00:00** i traje **do 13.05.2010 00:00**

Cjenik: **Civil-požar**

Premija dospijeva na naplatu svake godine dana **13.05.**

RB.	PREDMET OSIGURANJA	OSIG. SVOTA (EUR)	P. STOPA%	PREMIJA(EUR)
	Od rizika požara i nekih dr. opasnosti osigurava se:			
1.	Oprema i inventar - ukupno	10.000,00	0,600	6,00
2.	Izliv vode iz vodovodnih i kanalizacijskih cijevi na I RIZIK za st. 1	500,00	7,500	3,75
3.	Zalihe trgovačke robe	100.000,00	0,900	90,00
4.	Izliv vode iz vodovodnih i kanalizacijskih cijevi na I RIZIK za st. 3	2.500,00	7,500	18,75
	UKUPNO OSNOVNE OPASNOSTI	110.000,00		96,00
	UKUPNO DOPUNŠKE OPASNOSTI	3.000,00		22,50
	UKUPNO			118,50

Premija bez poreza za vrijeme
od **13.05.2007** do **13.05.2008**
plaća se u slijedećim rokovima

Rata	Iznos rate u EUR	Dospijeće
1.	28,65	14.06.2007
2.	26,00	12.08.2007
3.	26,00	12.11.2007
4.	26,00	12.02.2008

UKUPNO	118,50
Popust za višegodišnje osiguranje (-10,00%)	- 11,85
UKUPNO	106,65
Porez	0,00%
ZA NAPLATU	106,65

SASTAVNI DIJELOVI UGOVORA O OSIGURANJU

- UIO3 Opći uvjeti za osiguranje imovine
- UIP2 Uvjeti za osiguranje od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti

**Ugovaratelj potpisom police potvrđuje primitak
navedenih sastavnih dijelova Ugovora o osiguranju.**

1212

Za osiguratelja

Split, 14.06.07

Mjesto i datum

Ugovaratelj osiguranja

SAŽETAK

Osiguranje je gospodarska djelatnost u se pruža sigurnost svima zainteresiranima čiji imovinski interesi ili tjelesni integritet mogu biti ugroženi djelovanjem raznolikih opasnosti. Ta se zaštita ostvaruje sklapanjem ugovora o osiguranju. Pravni poslovi vezani za osiguranje nazivaju se poslovima osiguranja.

Ugovorom o osiguranju obvezuje ugovaratelju osiguranja isplatiti osiguraniku ili korisniku osiguranja osigurinu nastane osigurani slučaj, a ugovaratelj osiguranja se obvezuje osiguratelju platiti premiju osiguranja.

Sklapanjem ugovora o osiguranju zasniva se obveznopravni odnos, pa ugovor o osiguranju pripada u ugovore obveznog prava. Sklapanje ugovora nastaje obveza ispunjenja ugovorom predviđenih činidbi uzajamno za obje ugovorne stranke. Svaka od ugovornih strana se javlja kao i vjerovnik i dužnik.

Osiguravatelj je obvezan isplatiti osigurinu u zamjenu za plaćenu premiju osiguranja. Prava i obveze stranaka mogu proizlaziti iz ugovora ili propisa. Sklapanjem ugovora nastaju pravne posljedice koje se propisane imovinskim(ugovornim) pravom osiguranja. Osiguranje se tijekom povijesnog razvoj pojmovno i sadržajno definiralo kao pravni posao s vlastitim pravnim obilježjima. Ta obilježja ga čine različitim od pravnih zbog čega je u svim suvremenim pravnim sustavima ugovor o osiguranju uređen kao poseban tipičan pravni posao.

Osigurani je slučaj događaj prouzročen osiguranim rizikom, koji ima za posljedicu gubitak ili oštećenje osiguranog predmeta, a kod osiguranja osoba tjelesnu ozljedu ili smrt ili u osiguranju života događaj kada se ispune ugovorom predviđene pretpostavke, npr. doživjeti određenu dob. Iz toga proizlazi da svaki neizvjesni događaj koji je prouzročio gubitak oštećenje osiguranog predmeta nije osigurani slučaj. Osigurani je slučaj samo onaj događaj koji je prouzročen osiguranim rizikom.

Tri ključne riječi su: osiguranje, osigurani slučaj i osigurani rizik.

SUMMARY

Insurance is an economic activity in the providing security to all interested parties whose property interests or physical integrity may be endangered by the various dangers. This protection is achieved by entering into the insurance contract. Legal affairs relating to insurance called insurance.

The insurance contract obliges the policyholder to pay the insured or beneficiary insurer insured event occurs, a policyholder agrees to the insurer to pay the insurance premium. By concluding the insurance contract is based on contractual relation, but the insurance contract belongs in contracts obligations.

Signing of the contract the obligation of fulfilling the contract provided for one action is mutual for both contracting parties. Each of the parties appears as the lender and the borrower. The insurer must pay the insurer in exchange for the paid insurance premium. The rights and obligations of the parties may result from contracts or regulations.

By concluding the contract resulting legal consequences prescribed property (contractual) right insurance. Insurance during the historical development of conceptual and content defined as a legal business with its own legal characteristics. These features make it different from the law which is why in all modern legal systems of the insurance contract arranged as a special typical legal work.

The insured event is an event caused by the insured risk, which results in loss or damage to the insured objects, and in personal insurance personal injury or death or in life insurance when doing fulfilled the contract provided for the assumption, for example, experience a certain age. It follows that any uncertain event that caused the loss of damage to the insured object is not insured event. The insured event is just one event that caused the insured risk.

Three key words are: insurance, insured event and the insured risk.